

Praha 11. 11. 2013

50

Péče o pacienty s diagnózou F63.0 - patologické hráčství v ambulantních a lůžkových zařízeních ČR v letech 2006–2012

*Health care of patients with diagnose F63.0 - pathologic gambling in out-patient
and in-patient establishments in the Czech Republic in 2006–2012*

Souhrn

V roce 2012 bylo léčeno v ambulantních zdravotnických zařízeních 1 415 pacientů s diagnózou F63.0. V psychiatrických léčebnách a na psychiatrických odděleních lůžkových zařízení bylo s touto diagnózou hospitalizováno celkem 527 případů.

Summary

There were 1 415 patients with diagnose F63.0 treated at out-patient care establishments in the year 2012. Altogether there were 527 cases of hospitalizations with this main diagnose in psychiatric institutes and psychiatric wards.

Patologické hráčství, někdy nazývané jako **gambling, gamblerství, závislost na automatech** apod., patří mezi tzv. návykové a impulsivní poruchy. Mezinárodní klasifikace nemocí definuje patologické hráčství jako poruchu spočívající v často opakovaných epizodách hráčství, které převládají na úkor sociálních, materiálních, rodinných a pracovních hodnot a závazků. Lidé trpící touto poruchou mohou riskovat své zaměstnání, velmi se zadlužit a lhát nebo porušovat zákon, aby získali peníze nebo unikli placení dluhů. Postižení popisují své pocity jako intenzivní puzení ke hře, které lze těžko ovládnout spolu se zaujetím, myšlenkami a představami o hraní a okolnostech, které tuto činnost doprovázejí. Toto zaujetí a puzení se často zvyšuje v dobách, kdy je život stresující.

V této aktuální informaci byly použity údaje z výkazu A (MZ) 1-01 - Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení pro obor psychiatrie, kde jsou údaje sledovány podle sídla zdravotnického zařízení, a údaje z Národního registru hospitalizovaných, které se sledují podle trvalého bydliště pacienta.

Ambulantní péče

V letech 2006–2012 bylo v psychiatrických ambulancích ošetřeno s diagnózou F63.0 (patologické hráčství) v průměru cca 1 370 pacientů ročně. Na celkovém počtu léčených pacientů v těchto ambulancích se podíleli cca 0,25 %.

Ve sledovaném období došlo u těchto pacientů k postupnému snižování jejich počtu (z 1 341 na 1 248 pacientů v roce 2007). V roce 2008 bylo léčeno o téměř 11 % pacientů více než v roce 2007, tj. o 135 pacientů a během následujících dvou letch vzrostl jejich

počet o více než 5 % (na 1 456 pacientů v roce 2010). V roce 2011 se snížil počet pacientů o téměř 5 % na 1 385 a v roce 2012 došlo k nepatrnému nárůstu na 1 415 pacientů.

Pro tuto diagnózu byli častěji ošetřováni muži. Ženy se podílely na celkovém počtu pacientů v průměru více než 9 %, nejméně se jich léčilo v roce 2008, kdy byl jejich podíl pouze 6 %, v posledních dvou letech jejich podíl roste (necelých 13 % v roce 2011 a více než 11 % v roce 2012).

Pacienti, kteří byli léčeni pro diagnózu F63.0 v daném roce poprvé v životě, tvořili v letech 2006–2012 přibližně 37 % z celkového počtu těchto pacientů.

Během sledovaného období se mění také věková struktura pacientů. V posledních letech dochází ke snížení podílu pacientů ve věku 15–19 let z více než 11 % z celkového počtu pacientů léčených pro gambling v roce 2008 až na necelý 3 % v roce 2012. Podíl dětí ve věku do 14 let byl v těchto letech nepatrný, a to od 0,1 % do 0,2 %. Výjimkou byl rok 2008, kdy došlo k nárůstu podílu dětí do 14 let (na 0,4 %). Podíl pacientů starších 20 let se neustále zvyšoval, a to z 94 % v roce 2006 až na více než 97 % v roce 2012.

Při srovnání počtu pacientů přepočteného na 100 tisíc obyvatel daného kraje byl v roce 2012 patologickým hráčstvím nejvíce zasažen Moravskoslezský kraj (22 pacientů na 100 tisíc obyvatel), Hl. m. Praha a Královéhradecký kraj (oba po 20 pacientech). Nejnižší byl tento ukazatel v kraji Libereckém (5 pacientů na 100 tisíc obyvatel) a Středočeském (6 pacientů).

Při regionálním porovnání počtu léčených pacientů v roce 2006 a 2012 došlo k velkým výkyvům, které jsou dány malým počtem pacientů v jednotlivých krajích.

V této souvislosti je nutné zdůraznit, že pacienti jsou sledováni podle sídla zdravotnického zařízení, nikoli podle adresy trvalého bydliště, a pacient se může léčit v jiném kraji, než má trvalé bydliště.

Lůžková péče

S diagnózou F63.0 byl počet hospitalizací v psychiatrických léčebnách a na psychiatrických odděleních lůžkových zařízení o cca 60 % nižší než počet ambulantních pacientů, v průměru bylo 543 hospitalizací ročně. Uvedený počet hospitalizací měl podobný vývoj jako počet pacientů v ambulantní péči. V letech 2006 a 2007 se počet těchto hospitalizací snižoval. V roce 2008 došlo v porovnání s rokem 2007 k nárůstu o téměř 4 % (z 490 na 509 hospitalizací), v roce 2009 vzrostl počet hospitalizací o další více než pětinu (na 617 hospitalizací), v roce 2010 meziročně klesl o více než 13 % (na 536 hospitalizací). V roce 2011 stoupl jejich počet o necelých 5 % na 560 hospitalizací a v roce 2012 došlo k poklesu na 527 hospitalizací.

Pro diagnózu F63.0 bylo hospitalizováno více mužů než žen. Podíl žen byl nižší než v ambulantní péči, a v průměru činil 8 % z celkového počtu hospitalizací s touto diagnózou. V posledních letech se tento podíl postupně zvyšuje. V letech 2008 a 2009 byl podíl žen 7,7 %, resp. 7,8 %, v roce 2010 dokonce 11 % a v roce 2011 a 2012 činil 10 %.

V roce 2012 byl nejvyšší přepočtený počet pacientů na obyvatele kraje v Karlovarském kraji (8,3 pacienta na 100 tisíc obyvatel kraje) a v Olomouckém kraji (6,7 pacienta). Nejnižší byl tento ukazatel v Kraji Vysočina (3,3 pacienta) a v Jihočeském kraji (3,8 pacienta). Také u hospitalizací jsou v krajích velké rozdíly mezi srovnávanými roky, které jsou dány velmi malým počtem těchto případů.

Od roku 2006 byl nejvyšší podíl hospitalizací ve věkových skupinách 25–29 let a 30–34 let (21 %, resp. 19 %), mladiství do 20 let tvořili necelých 5 %. V roce 2012 bylo

hospitalizováno více než 17 % pacientů ve věku 25–29 let a více než 20 % ve věku 30–34 let, počet mladistvých byl necelá 2 %.

V členění podle zaměstnání, které pacient vykonával v době hospitalizace, bylo ve sledovaném období nejvíce hospitalizací (v průměru 47 %) ve skupině „nepracující, dítě, studující“. Kolem 18 % tvořily hospitalizace ze skupiny zaměstnání „řemeslník a kvalifikovaný dělník (kromě obsluhy strojů a zařízení)“ a 15 % skupina „provozní pracovník ve službách“.

Závěr

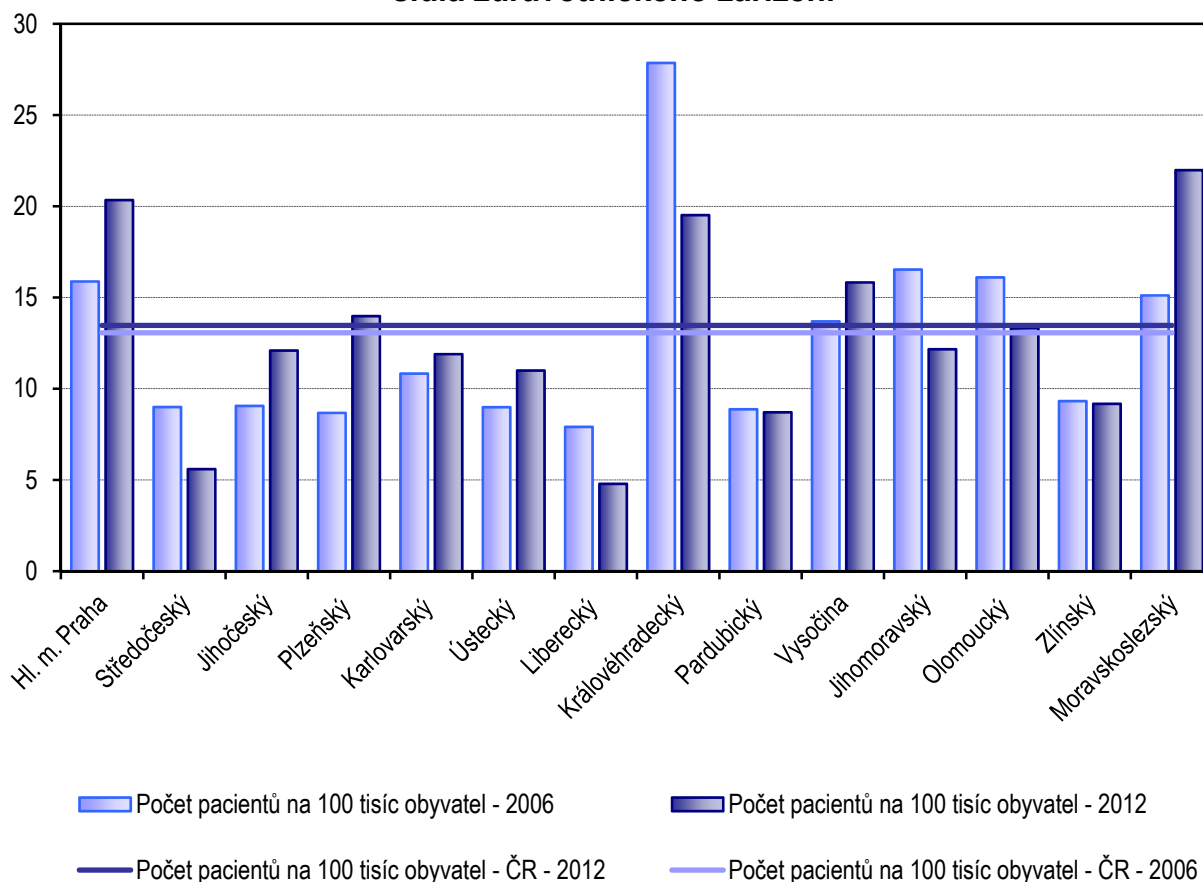
Počet pacientů ambulantně léčených pro problémy s patologickým hráčstvím se v letech 2006–2012 příliš neměnil, ročně se pohyboval v průměru kolem 1 370 pacientů. Počet hospitalizací pro dg. F63.0 se ve sledovaném období pohyboval v průměru kolem 550. Většinu pacientů jak v ambulantní, tak i lůžkové péči tvořili muži, podíl žen se pohyboval mezi 8–9 %, ale v posledních letech tento podíl roste. Podíl dětí a mladistvých byl nepatrný. Pacienti starší 20 let se na celkovém počtu pacientů podíleli cca 95 %.

Vypracovala: Ing. Blanka Nechanská

Vývoj počtu pacientů s dg. F63.0 v ambulantních zdravotnických zařízeních podle pohlaví a kraje sídla zdravotnického zařízení

Kraj	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Hl. m. Praha	167	21	169	20	174	12	217	21	232	28	191	54	211	42
Středočeský	92	13	117	4	103	7	66	16	107	12	76	5	64	8
Jihočeský	54	3	42	-	52	4	57	7	72	4	60	16	60	17
Plzeňský	48	-	35	3	88	9	98	12	74	14	57	11	76	4
Karlovarský	21	12	26	3	21	4	21	4	22	2	25	3	32	4
Ústecký	64	10	63	7	66	6	56	11	37	11	72	18	73	18
Liberecký	33	1	16	-	18	1	30	3	12	6	24	4	19	2
Královéhradecký	145	8	156	5	78	2	75	8	74	12	79	8	99	9
Pardubický	45	-	30	9	40	2	54	1	41	2	44	5	43	2
Vysočina	56	14	53	5	52	1	55	1	51	2	59	4	76	5
Jihomoravský	177	10	138	7	127	13	127	9	117	8	121	27	125	17
Olomoucký	99	4	108	7	116	6	128	7	90	7	83	3	78	7
Zlínský	48	7	50	1	69	5	62	4	53	5	57	7	49	5
Moravskoslezský	176	13	142	32	294	13	258	27	333	28	260	12	248	22
ČR	1 225	116	1 145	103	1 298	85	1 304	131	1 315	141	1 208	177	1 253	162

Vývoj počtu ambulantně léčených pacientů s dg. F63.0 podle sídla zdravotnického zařízení

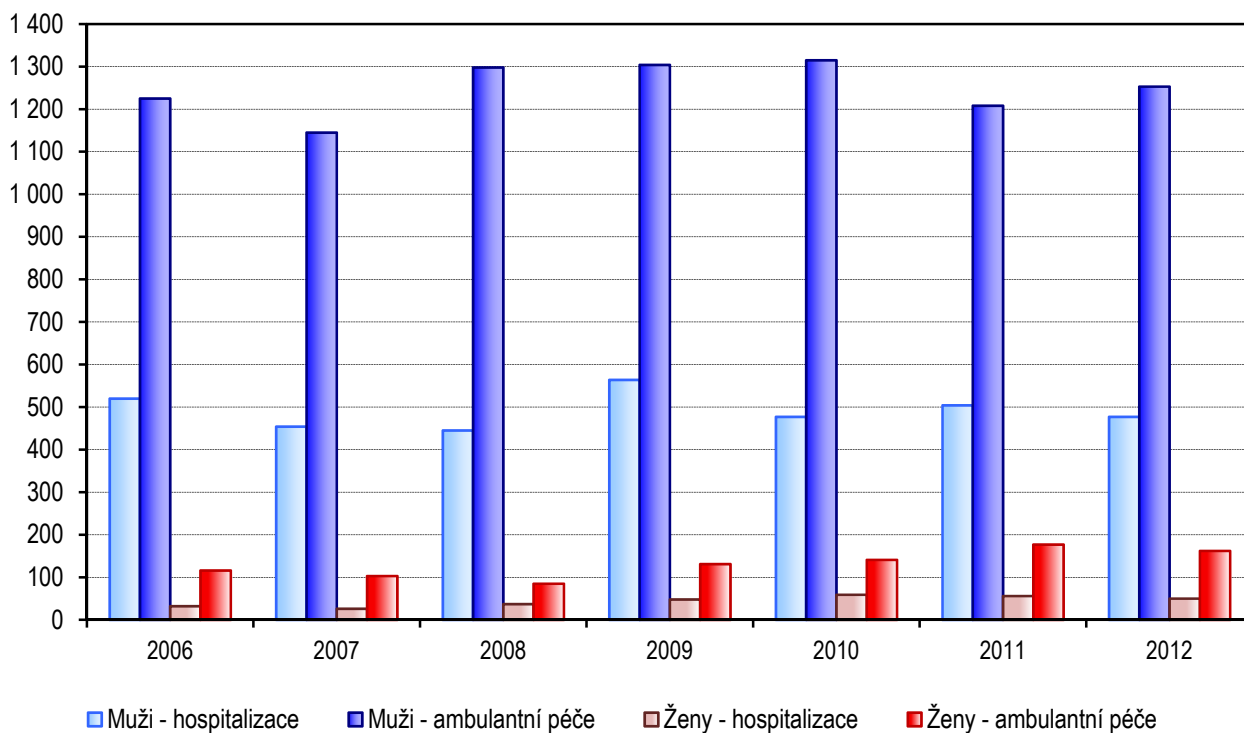

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval

Vývoj počtu pacientů s dg. F63.0 v ambulantních zdravotnických zařízeních podle pohlaví a věkových skupin

Rok	Celkem	Muži	Ženy	Věková skupina			Nově zjištěná onemocnění
				0–14 let	15–19 let	20 let a více	
2006	1 341	1 225	116	2	84	1 255	579
2007	1 248	1 145	103	1	73	1 174	471
2008	1 383	1 298	85	5	154	1 224	492
2009	1 435	1 304	131	3	79	1 353	600
2010	1 456	1 315	141	-	45	1 411	491
2011	1 385	1 208	177	2	50	1 333	477
2012	1 415	1 253	162	-	37	1 378	492

Vývoj počtu hospitalizací v psychiatrických lůžkových zařízeních a počtu ambulantních pacientů s dg. F63.0 podle pohlaví

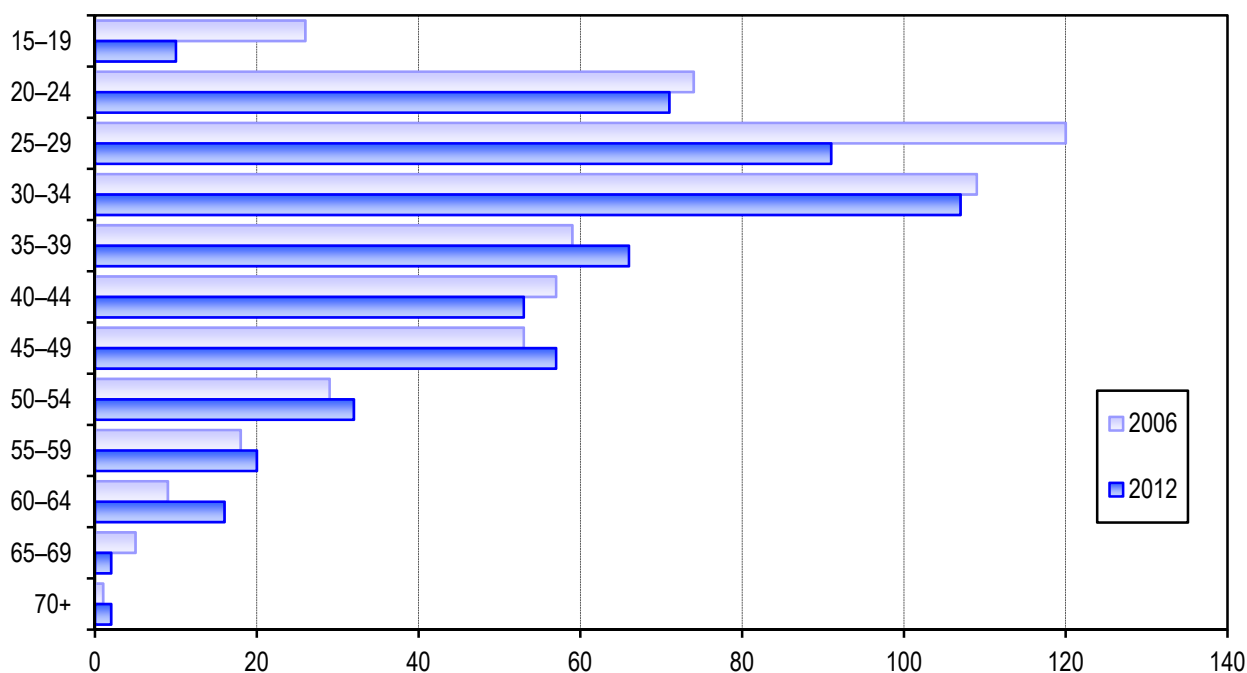
Vývoj počtu hospitalizací s dg. F63.0 v psychiatrických zdravotnických zařízeních podle pohlaví a kraje trvalého bydliště pacientů

Kraj	2006			2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
Hl. m. Praha	69	4	73	67	4	71	49	7	56	47	13	60	55	9	64	42	9	51	56	4	60
Středočeský	53	4	57	51	2	53	43	4	47	67	5	72	41	20	61	67	13	80	50	12	62
Jihočeský	32	1	33	20	-	20	24	3	27	31	1	32	21	2	23	19	3	22	21	3	24
Plzeňský	24	2	26	14	-	14	17	3	20	20	-	20	22	1	23	24	-	24	24	-	24
Karlovarský	11	3	14	14	1	15	13	3	16	10	-	10	17	1	18	12	1	13	23	2	25
Ústecký	47	2	49	37	6	43	38	1	39	50	3	53	24	5	29	37	-	37	43	4	47
Liberecký	11	3	14	17	-	17	12	1	13	14	2	16	26	-	26	20	2	22	16	4	20
Královéhradecký	29	1	30	19	1	20	32	2	34	41	3	44	28	4	32	31	2	33	22	2	24
Pardubický	30	-	30	22	2	24	35	1	36	30	3	33	33	5	38	25	4	29	27	2	29
Vysočina	25	-	25	13	1	14	15	1	16	15	1	16	12	-	12	11	2	13	16	1	17
Jihomoravský	52	5	57	46	3	49	40	3	43	55	-	55	44	2	46	56	1	57	45	2	47
Olomoucký	32	2	34	42	2	44	30	2	32	44	4	48	33	1	34	40	1	41	43	-	43
Zlínský	30	1	31	33	1	34	41	1	42	50	3	53	34	-	34	34	1	35	32	3	35
Moravskoslezský	78	5	83	60	3	63	75	7	82	88	10	98	81	9	90	82	15	97	55	11	66
Bydliště v ČR	523	33	556	455	26	481	464	39	503	562	48	610	471	59	530	500	54	554	473	50	523
bezdomovci	1	-	1	1	-	1	-	-	-	3	-	3	2	-	2	-	-	-	-	-	-
cizinci	3	-	3	8	-	8	6	-	6	4	-	4	4	-	4	4	2	6	4	-	4
Hospitalizovaní v ČR celkem	527	33	560	464	26	490	470	39	509	569	48	617	477	59	536	504	56	560	477	50	527

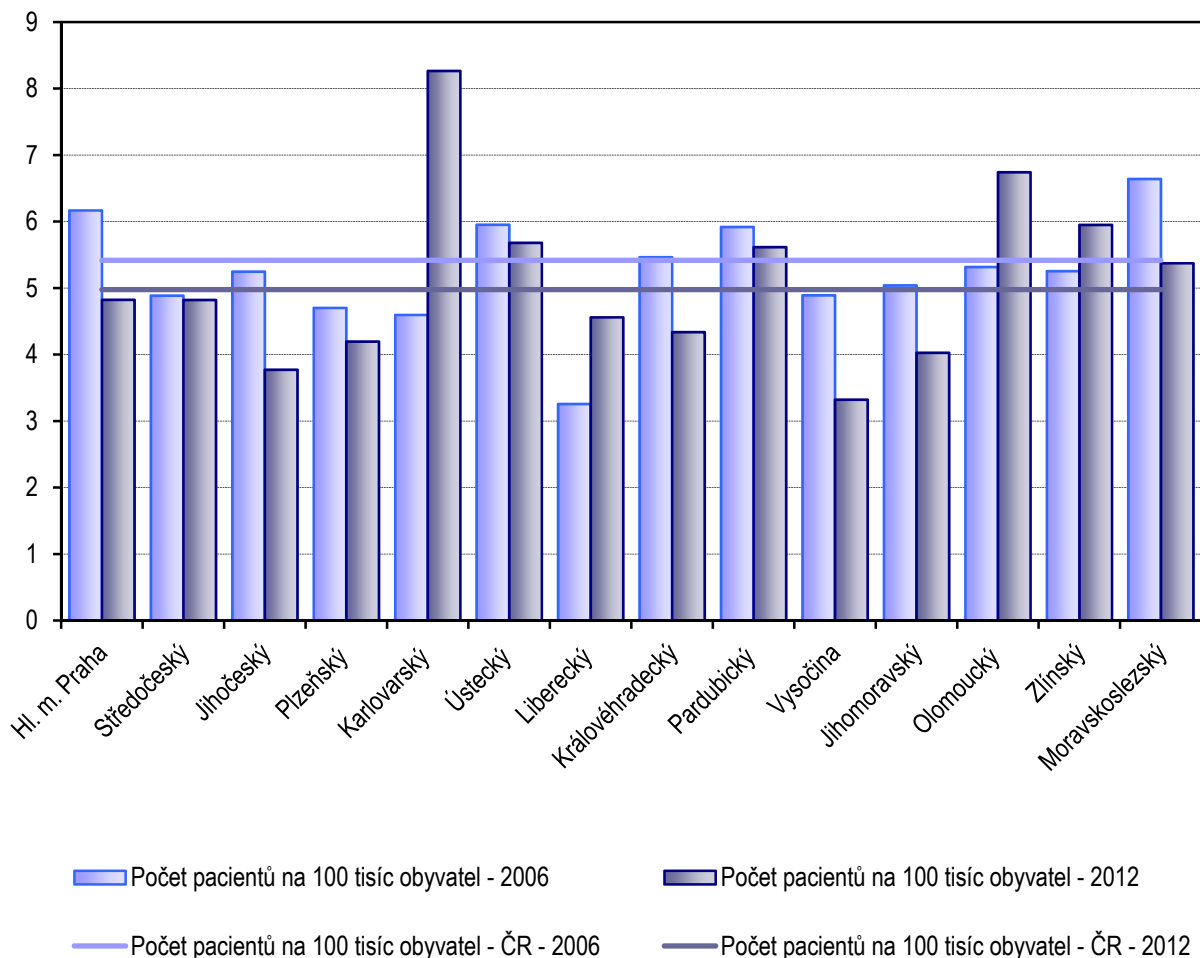
Vývoj počtu hospitalizací pro dg. F63.0 v psychiatrických zdravotnických zařízeních podle pohlaví a věkových skupin

Věková skupina	2006			2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
15–19	26	-	26	22	-	22	16	1	17	16	-	16	14	-	14	27	-	27	10	-	10
20–24	73	1	74	65	2	67	77	2	79	91	3	94	60	4	64	69	4	73	71	-	71
25–29	118	2	120	82	3	85	92	1	93	119	5	124	91	9	100	96	4	100	86	5	91
30–34	104	5	109	85	2	87	87	7	94	141	8	149	102	6	108	85	5	90	100	7	107
35–39	56	3	59	68	3	71	50	4	54	55	7	62	52	4	56	69	3	72	60	6	66
40–44	51	6	57	42	5	47	44	8	52	48	5	53	48	5	53	37	5	42	46	7	53
45–49	49	4	53	46	1	47	41	7	48	33	5	38	27	6	33	36	13	49	46	11	57
50–54	26	3	29	25	6	31	33	4	37	23	6	29	30	10	40	42	9	51	26	6	32
55–59	12	6	18	19	-	19	26	3	29	25	7	32	36	11	47	27	8	35	15	5	20
60–64	7	2	9	6	4	10	3	2	5	16	1	17	15	1	16	6	3	9	13	3	16
65–69	5	-	5	4	-	4	1	-	1	2	1	3	2	1	3	7	1	8	2	-	2
70+	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	3	1	4	2	-	2
Celkem	527	33	560	464	26	490	470	39	509	569	48	617	477	59	536	504	56	560	477	50	527

Vývoj počtu hospitalizací pro dg. F63.0 podle věkových skupin

Vývoj počtu hospitalizací pro dg. F63.0 podle kraje trvalého bydliště pacienta

Počty hospitalizací s dg. F63.0 v psychiatrických lůžkových zařízeních podle pohlaví a zaměstnání

Zaměstnání	2006			2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
neppracující, dítě, studující	215	24	239	176	13	189	188	21	209	285	27	312	235	41	276	262	31	293	245	27	272
vedoucí a řídící pracovník	20	2	22	10	-	10	22	-	22	24	-	24	22	2	24	18	1	19	14		14
vědecký a odborný duševní pracovník	3	-	3	8	-	8	8	-	8	5	-	5	3	-	3	2	-	2	4		4
technický, zdravotnický a pedagogický pracovník	20	1	21	21	2	23	22	1	23	16	2	18	12	-	12	19	-	19	13		13
nižší administrativní pracovník	6	-	6	10	2	12	9	1	10	8	5	13	7	6	13	5	5	10	11	5	16
provozní pracovník ve službách	107	4	111	70	3	73	66	8	74	78	9	87	74	4	78	61	12	73	59	13	72
kvalif.dělník v zemědělství a lesnictví	4	-	4	3	-	3	3	1	4	6	-	6	3	-	3	4	-	4	-	-	-
řemeslník a kvalifikovaný dělník	105	2	107	116	3	119	95	4	99	104	1	105	75	2	77	81	2	83	79	2	81
obsluha strojů a zařízení	16	-	16	23	-	23	22	1	23	16	-	16	14	1	15	24	1	25	34		34
pomocný a nekvalifikovaný pracovník	31	-	31	27	3	30	35	2	37	27	4	31	32	3	35	28	4	32	18	3	21
Celkem	527	33	560	464	26	490	470	39	509	569	48	617	477	59	536	504	56	560	477	50	527